

Evropská (akciová) společnost (SE)

© 2006 Michal Černý Ph.D.
www.michalcerny.eu | www.michalcerny.net

Právní postavení

- Zvláštní právní forma obchodní společnosti
- Upravena komunitárním právem, jednotná v rámci ES, s možností volně se stěhovat v rámci ES
- Je kapitálovou společností, blíží se akciové společnosti
- Právo upravuje zapojení zaměstnanců

Právní předpisy

- Nařízení 2157/2001 o statutu evropské společnosti (SE)
- Směrnice 2001/86/ES, kterou se doplňuje statut evropské společnosti s ohledem na zapojení zaměstnanců
- Z 627/2004 Sb., o evropské společnosti
- Z 628/2004 Sb., ... novela souvisejících zákonů
- Obchodní zákoník

Podstata SE ■

- SE je právnickou osobou, kapitálovou obchodní společností. Je velmi podobná akciové společnosti
- V SE jsou zaměstnanci zapojeni do její činnosti

Přednosti SE před jinými (národními) společnostmi

- Možnost přeshraničního založení SE
- Přemístění sídla mezi členskými státy
- Flexibilní vnitřní struktura řízení SE (orgány – jak dualistická, tak i monistická organizace – vzájemné alternativy)
- Jednotná pravidla pro firmu SE

■ Obchodní firma SE – čl.11 NSE

Článek 11

- 1. Před nebo za firmou SE musí být uváděna zkratka "SE".
- 2. Pouze SE smí uvádět ve své firmě zkratku "SE".
- 3. Obchodní společnosti a jiné právnické osoby zapsané do rejstříku v členském státě před dnem vstupu tohoto nařízení v platnost, v jejichž firmách se objevuje zkratka SE, však nemusí svou firmu měnit.

■ Založení SE

- 1) SE není možné založit na „zelené louce“
 - 2) Je možné založení:
 - Fúzí stávajících – národních as, (splynutí nebo sloučení) – jak společnosti na stejné úrovni (*merger of equals*), tak i matky a dcery (*up-stream merger*)
 - Holdingové společnosti (a.s. + s.r.o.)
 - Dceřinné společnosti
 - Transformací a.s. (za podmínek NSE)
 - Založení dceřinné SE jinou (již existující) SE
- ! Vše za podmínek NSE

Národní as nemohou dosud fúzovat do jedné AS (bliže viz Dědič J. – Čech P.: Obchodní právo po vstupu ČR do EU)

■ Komunitární „prvek“ při založení

Čl.2 NSE

1. Akciové společnosti uvedené v příloze I založené podle práva členského státu, které mají sídlo a správní ústředí ve Společenství, mohou vytvořit SE prostřednictvím fúze, jestliže nejméně dvě z nich podléhají právním předpisům různých členských států.
2. Akciové společnosti a společnosti s ručením omezením uvedené v příloze II založené podle práva členského státu, které mají sídlo a správní ústředí ve Společenství, mohou usilovat o založení holdingové SE za předpokladu, že nejméně dvě z nich
 - a) se řídí právem různých členských států nebo
 - b) mají alespoň dva roky dceřinou společnost řídící se právem jiného členského státu nebo pobočku nacházející se v jiném členském státě.
3. Společnosti ve smyslu čl. 48 odst. 2 Smlouvy a jiné veřejnoprávní nebo soukromoprávní právnické osoby, založené podle práva členského státu, které mají sídlo a správní ústředí ve Společenství, mohou založit dceřinou společnost SE upsáním jejich akcií, jestliže nejméně dvě z nich
 - a) se řídí právem různých členských států nebo
 - b) mají alespoň dva roky dceřinou společnost řídící se právem jiného členského státu nebo pobočku nacházející se v jiném členském státě.
4. Akciová společnost založená podle práva členského státu, která má sídlo a správní ústředí ve Společenství, může být přeměněna na SE, pokud má alespoň dva roky dceřinou společnost řídící se právem jiného členského státu.
5. Členský stát může stanovit, že společnost, jejíž správní ústředí se nenachází ve Společenství, se může podílet na založení SE, je-li společnost založena podle práva členského státu, má sídlo v tomto členském státě a má skutečnou a trvalou vazbu na hospodářství členského státu.

■ Ustanovení NSE k založení a vzniku SE

- ZALOŽENÍ
- Oddíl 1
- Obecná ustanovení
- Článek 15
- 1. S výhradou ustanovení tohoto nařízení se založení SE řídí právními předpisy vztahujícími se na akciové společnosti v členském státě, ve kterém SE zřizuje sídlo.
- 2. Zápis SE do rejstříku se zveřejňuje v souladu s článkem 13.
- Článek 16
- 1. SE nabývá právní subjektivitu dnem, ke kterému je zapsána do rejstříku uvedeného v článku 12.
- 2. Jestliže byly jménem SE provedeny úkony před jejím zápisem do rejstříku v souladu s článkem 12 a SE nepřevzme po svém zápisu závazky vzniklé z těchto úkonů, jsou fyzické osoby, společnosti nebo jiné právnické osoby, které provedly tyto úkony, zavázány společně a nerozdílně a neomezeně, nebylo-li dohodnuto jinak.

Sídlo SE

- Musí být v ES, ve stejném státě jako správní ústředí SE
- Členský stát může uložit povinnost mít sídlo i správní ústředí na stejném místě (srov. OZ - § 19c)

Pkd by neměla – OR odmítne zapsat. Pkd by ztratila – výzva k nápravě se lhůtou, po marném uplynutí zrušení s likvidací – viz. Čl.64 NSE (+ § 5ZSE)

- Sídlo SE lze přemísťovat v rámci ES, bez zániku subjektivity, bez vzniku nové právnické osoby – čl.8
- Projekt na přemístění musí být zpracován a zveřejněn
- Čl.stát může připustit, aby se na založení podílely i AS, kt.mají sídlo mimo ES, pkd má trvalý a efektivní vztah k ekonomice státu – Niz.Antily (srov. Děditz J.-Čech P.: Obchodní právo ... str.155)

Ještě k založení

- CZ AS + SK AS => CY SE
- (CY SE => CY AS)
- Možnost i opačné přeměny (z SE na národní AS – viz čl. 66 NSE, zákaz ve lhůtě 2 let od vzniku SE)

Založení fúzí - kroky

- Splnění předpokladů pro fúzi u každé se zúčastněných společností – dle čl. 18 NSE podle národních právních řádů (příslušný řád pro každou z nich – podle zapsaného sídla společnosti)
- Osvědčení – kontrola splnění předpokladů dle čl. 25 NSE + národních předpisů (ObZ, ZSE). CZ: Osvědčení
- Rejstříkový orgán státu budoucího sídla zkontroluje „co do právní úpravy dokončení fúze“ – schválení stejného projektu fúze, řádné vyřešení otázky zapojení zaměstnanců (lhůta 6 měsíců od vystavení)
- Rejstříkový orgán nového sídla zapíše (konstitutivní zápis) – účinky fúze ke dni zápisu ve všech čl.státech. + Povinná publikace v národních obch.věstnicích (čl.28 NSE) + v Úředním věstníku ES (čl. 14/1 NSE). Podklady Úřadu pro úřední tisky ES ve lhůtě 1 měsíce od zveřejnění v národním věstníku
- Výmaz z národního – na základě sdělení, že byla SE zapsána a vznikla. Po zápisu fúze nelze fúzi prohlásit za neplatnou (čl.30/1 NSE)
- Nejasné otázky – lze osvědčení napadnout žalobou? (Vyřeší ESD)

Osvědčení (při fúzi)

Osvědčení = veřejná listina, vydává notář (srv. § 16 ZSE, čl.25 NSE)

Seznam dokumentů – viz § 65 ZSE, Vyhl. MŠ 293/2005 Sb.:

- a) zúčastněná společnost se řídí českým právem (§ 5).
- b) valná hromada, jediný akcionář, popřípadě představenstvo zúčastněné společnosti řádně schválili projekt fúze (§ 6).
- c) valná hromada zúčastněné společnosti řádně schválila zapojení zaměstnanců do záležitosti evropské společnosti, která má být fúzí založena, pokud si takové schválení vyhradila valná hromada, která schválila projekt fúze (§ 7),
- d) byla dodržena pravidla publicity projektu fúze a dalších údajů (§ 8),
- e) zúčastněná společnost učinila a splnila opatření uložená k ochraně věřitelů (§ 9),
- f) zúčastněná společnost učinila a splnila opatření k ochraně minoritních akcionářů (§ 10) a
- g) jsou splněny ostatní předpoklady pro vydání osvědčení (§ 11).

Ochrana věřitelů a minoritních akcionářů

- Ochrana věřitelů a minoritních akcionářů – čl.24 NSE
- Ochrana věřitelů – 24/1 NSE -> ObZ §220j
- Ochrana menšinových akcionářů – 24/2 NSE (čl. stát je zmocněn vydat spec.předpis) -> §§ 220k a 220m ObZ

Založení holdingové SE (pomocí promotorských společností)

- Stávající dceřiné společnosti (AS, SRO) vytvoří nad sebou novou SE
 - 1) Společný projekt na založení SE – 32/2 NSE, zveřejnit min 1 měsíc před VH (32/3 NSE)
 - 2) Přezkoumání projektu nezávislým znalcem (1 za každou společnost) – jmenován dle národní úpravy pro fúze, popř. společný znalec (32/4 NSE)
 - 3) Schválení projektu VHami (32/6) – většina jako pro fúzi AS, průběh osvědčen NZ – viz § 21/1 ZSE. NZ musí obsahovat jména akc, kt hlasovali proti
 - 4) 3 měs lhůta od konečného stanovení projektu – společnosti promotorských společností mohou optovat pro vložení svých podílů do SE – sdělují promotorské společnosti (úpis).
- Pkd upíší alespoň takový minimální podíl, kt požadoval PROJEKT, je holdingová SE založena
- 5) Neoptující (pasivní společnosti) mají dodatečnou lhůtu 1 měsíc pro optci.
 - 6) Po uplynutí – možno zapsat SE do OR státu navrženého sídla (viz projekt) – 33/5 NSE
- Akc, kt hlasovali proti a následně neoptovali, mají právo na odkup akcií nástupnickou SE (srv. 32 NSE, § 21/2 ZSE, § 220m ObZ)
 - Dozor ČNB nad pov odkupu akcií (ČNB) jen tehdy, pkd má SE zapsané sídlo na území ČR

Finanční podmínky, organizační struktura SE

- Finanční podmínky – základní kapitál, ?ručení / odpovědnost? akcionáře za závazky SE
- Organizační struktura - orgány

■ Základní kapitál

- Vyjadřuje se v €
- Upsaný kapitál musí být min 120.000€
- Pokud právo čl.státu vyžaduje vyšší kapitál pro společnosti s určitým předmětem podnikání, pak se aplikuje toto národní právo (tzn. je vyžadován vyšší kapitál)
- Na CZ se vztahuje čl.67 NSE

■ Základní kapitál a účetní závěrka v národní měně (Kč, Sk ...)

- Článek 67
- 1. Pokud se na kterýkoli členský stát nevztahuje třetí etapa hospodářské a měnové unie, může uplatnit na SE se sídlem na svém území stejné předpisy, které uplatňuje na akciové společnosti řídicí se jeho právem, pokud jde o vyjádření jejího základního kapitálu. SE však může v každém případě vyjádřit svůj kapitál také v eurech. V tom případě je přepočítacím koeficientem mezi národní měnou a eurem přepočítací koeficient, který platí poslední den měsíce, který předchází založení SE.
- 2. Pokud se na členský stát, ve kterém má SE sídlo, nevztahuje třetí etapa hospodářské a měnové unie, může SE sestavit a zveřejnit svou roční účetní závěrku a případně konsolidovanou účetní závěrku v eurech. Členský stát může požadovat, aby byla roční účetní závěrka a případně konsolidovaná účetní závěrka SE sestavena a zveřejněna v národní měně za stejných podmínek, které platí pro akciové společnosti řídicí se jeho právem. Tím není dotčena dodatečná možnost, aby SE zveřejnila svou roční případně konsolidovanou účetní závěrku v eurech v souladu se směrnicí Rady 90/604/EHS ze dne 8. listopadu 1990, kterou se mění směrnice 78/660/EHS o ročních účetních závěrkách a směrnice 83/349/EHS o konsolidovaných účetních závěrkách, pokud se jedná o výjimky pro malé a střední podniky a o zveřejňování ročních účetních závěrek v ECU [11].

■ Závazek akcionáře (?ručení?odpovědnost?)

- Ručení ve vztahu ke 3.tím osobám – nebo závazek ke splacení + odpovědnost za nesplacení vkladu?
- NSE: čl. 1/2
- CZ: Základní kapitál SE je rozvržen na akcie. Každý akcionář ručí jen do výše svého upsaného základního kapitálu.
 - SK: Základné imanie SE musí byť rozdelené na akcie. Každý spoločník zodpovedá len do výšky svojho podielu.
 - EN: The capital of an SE shall be divided into shares. No shareholder shall be liable for more than the amount he has subscribed.

Literatura doporučuje opatrnou – přísnější interpretaci a upozorňuje na jediné závazné budoucí rozhodnutí ESD

(Sro. Dědění, – Čech P. Obchodní právo ..., str.160)

- Dále srv. rovněž § 56/6 ObZ – Po zániku společnosti ručí společníci ...do výše svého podílu na likvidačním zůstatku, nejmeně však v rozsahu ...

Vnitřní struktura SE = orgány SE

- Článek 38
- Za podmínky stanovených tímto nařízením má SE tyto orgány:
- a) valnou hromadu akcionářů a
- b) buď dozorčí orgán a řídicí orgán (dualistický systém), nebo správní orgán (monistický systém), podle toho, kterou možnost obsahují stanovy.

Podmínky členství v orgánech SE

- Dle čl.47 NSE – stejné podmínky jako upravuje národní právo pro AS (tj. § 194/7 ObZ a § 381 ObZ)
- NSE (čl.50) připouští zastoupení na jednání orgánu – má přednost před ObZ (pravidlo osobního výkonu funkce)

Dualistický systém

- **Valná hromada** -> Dozorčí rada -> Představenstvo
- NSE – členy představenstva volí DR (německý model řízení)
- **■ CZ ZSE - § 23:** Stanovy SE mohou upravit, že členy představenstva volí VH. Nejsou dotčena ustanovení o volbě členů předst.zaměstnanci SE.
- Dozorčí rada <- **Valná hromada** -> Představenstvo

Představenstvo SE (dualistické) – čl.39

- 1. Řídící orgán odpovídá za řízení SE. členský stát může stanovit, že generální ředitel nebo generální ředitelé odpovídají za běžné každodenní vedení společnosti za stejných podmínek, jaké platí pro akciové společnosti se sídlem na jeho území.
- 2. Člena nebo členy řídicího orgánu jmenuje a odvolává dozorčí orgán.
- členský stát však může vyžadovat nebo umožnit, aby ve stanovách bylo stanoveno, že člena nebo členy řídicího orgánu jmenuje a odvolává valná hromada za stejných podmínek, jaké platí pro akciové společnosti se sídlem na jeho území. **■**
- 3. Nikdo nesmí být současně členem řídicího i dozorčího orgánu téže SE. Dozorčí orgán však může jmenovat jednoho ze svých členů, aby jednal jako člen řídicího orgánu v případě, že toto místo není obsazeno. Po tuto dobu se pozastavují funkce dotyčné osoby jako člena dozorčího orgánu. členský stát může tuto dobu omezit. **■**
- 4. Počet členů řídicího orgánu nebo pravidla pro jeho stanovení uvádějí stanovy SE. členský stát však může stanovit jejich nejnižší nebo nejvyšší počet.
- 5. Neexistují-li předpisy členského státu o dualistickém systému pro akciové společnosti se sídlem na jeho území, může členský stát ve vztahu k SE přijmout potřebná opatření.

Odchyly úpravy SE od AS (a **■** úprava)

- DR může jmenovat dočasně člena DR členem Před., pkl zanikne funkce čl.Před. Dočasně jmenovanému členu Před. se pozastavuje členství v DR (39/3 NSE). **■** Dle § 24 může takto vykonávat funkci jen do nejbližšího jednání orgánu, do jehož působnosti náleží volba členů Představenstva.
- Předst. povinně informovat DR 1x3měsíce o vývoji a očekávaném vývoji činnosti SE (= dozorová působnost pro futuro)
- Předst. Informuje o všech skutečnostech, kt by mohly mít značný účinek na SE (41/2 NSE)
- DR právo domáhat se jakýchkoliv informací nezbytných k výkonu působnosti (41/3 NSE). **■** Dle ZSE (§ 25) toto právo přísluší i každému členu jednotlivě.

Dozorčí orgán (dualistická SE) – čl.40

- 1. Dozorčí orgán dohlíží na práci řídicího orgánu. Není oprávněn sám řídit SE.
- 2. Členy dozorčího orgánu jmenuje valná hromada. Členové prvního dozorčího orgánu však mohou být jmenováni stanovami. To platí, aniž je dotčen čl. 47 odst. 4 nebo úprava účasti zaměstnanců uzavřená podle směrnice 2001/86/ES.
- 3. Počet členů dozorčího orgánu nebo pravidla pro jeho stanovení uvádějí stanovy. členský stát však může stanovit nejnižší nebo nejvyšší počet členů dozorčího orgánu pro SE se sídlem na jeho území.

Monistický systém – čl.43 valná hromada -> správní rada

- 1. Správní orgán řídí SE. členský stát může stanovit, že generální ředitel nebo generální ředitelé odpovídají za běžné každodenní vedení společnosti za stejných podmínek, jaké platí pro akciové společnosti se sídlem na jeho území. (srov. § 35 ZSE)
- 2. Počet členů správního orgánu nebo pravidla pro jeho stanovení uvádějí stanovy SE. členský stát však může stanovit nejnižší a případně i nejvyšší počet členů.
- 3. Člena nebo členy správního orgánu jmenuje valná hromada. Členové prvního správního orgánu však mohou být jmenováni stanovami. To platí, aniž je dotčen čl. 47 odst. 4 nebo úprava účasti zaměstnanců přijatá podle směrnice 2001/86/ES.
- 4. Neexistují-li předpisy členského státu o monistickém systému s ohledem na akciové společnosti se sídlem na jeho území, může členský stát ve vztahu k SE přijmout potřebná opatření.

Správní rada, předseda, generální ředitel

- § 26 ZSE: Min 3 členové, stanovy určí maximální počet. Dle ZSE nejvýše 18.
- Podmínky členství – jen FO splňující podmínky stanovené pro člena představenstva AS v ObZ
- § 26/2 ZSE Statutárním orgánem evropské společnosti je **předseda správní rady, který je zároveň generálním ředitelem, nebo generální ředitel evropské společnosti.** Stejný rozsah jednatelelského oprávnění mají delegovaní generální ředitelé a správní rada.
- Člen SR volen a odvoláván VH.
- Jedna FO nemůže být členem více než 5 SR nebo Předst. SE nebo AS (§ 28/2 ZSE) – toto omezení platí jen pro osoby, které se mají stát členem SR SE

Předseda správní rady - § 29 ZSE

- Volen / odvoláván správní radou, volební období nesmí přesáhnout funkční období členy SR
- Časově omezené, avšak obnovitelské pověření výkonem funkce předsedy (SR v případě dočasné nezpůsobilosti předsedy)
- Předseda reprezentuje SR navenek, organizuje ji, podává zprávu VH, dohlíží na dobré fungování orgánů SE a na řádný výkon funkce členy SR

2 možnosti:

- * klasický model=předseda-generální ředitel (Président Directeur Général, PDG). – *francouzský model*
- * model oddělující funkce a kompetence (tj. běžné řízení a správu)= oddělené funkce předsedy správní rady a generálního ředitele (Chief Executive Officer, CEO) – *americký model*.

Právo volby má za podmínek upravených ve stanovách samotná správní rada

Pravidla jednání SR

§ 30 ZSE

- (1) Stanovy evropské společnosti upraví pravidla týkající se svolání a usnášení správní rady, určí pravidla pro vedení evidence přítomných, pořizování zápisů ze schůzí a formu a náležitosti rozhodnutí správní rady.
- (2) Jestliže správní rada není svolána po dobu delší než 2 měsíce, může požádat nejméně jedna třetina členů správní rady jejího předsedu, aby svolal správní radu s programem, který navrhnou a určí.
- (3) Generální ředitel má kdykoli právo žádat, aby předseda svolal schůzi správní rady s programem, který generální ředitel určí.
- (4) Předseda správní rady je vázán žádostmi předloženými podle odstavců 2 a 3.
- (5) Není-li správní rada svolána po dobu delší než 3 měsíce, mohou ji členové tvořící alespoň jednu třetinu všech členů správní rady svolat sami.

§ 31 ZSE

- Kromě členů správní rady jsou i všechny osoby, které se účastní schůze správní rady, povinny mlčenlivostí ve smyslu čl. 49 Nařízení Rady, pokud jde o informace, které předseda správní rady označil jako důvěrné.

§ 32 ZSE

- K účasti na schůzích správní rady musí být vždy přítován generální ředitel, a určí-li to stanovy, také delegovaní generální ředitelé. Stanovy mohou obsahovat i další pravidla pro způsob či důvody účasti delegovaných generálních ředitelů nebo některých z nich.

Generální ředitel, delegovaný g.ř.(§36 ZSE)

- Generální ředitel – osoba, která může, ale nemusí být členem předsedou správní rady
- Předseda-generální ředitel NEBO JEN generální ředitel
- Přísluší mu obchodní vedení
- Delegovaný g.ř. – jsou pověřeni asistencí g.ř., jejich počet určí stanovy, max.5
- Jmenuje / odvolává SR

Zvláštní omezující podmínka § 37 ZSE

§ 37

- (1) Jedna fyzická osoba nesmí vykonávat současně více než jednu funkci generálního ředitele evropské společnosti se zapsaným sídlem na území České republiky.
- (2) Je však možné vykonávat druhý mandát v evropské společnosti ovládané evropskou společností, v níž je vykonáván první mandát, nejsou-li akcie ovládané evropské společnosti registrované.
- výjimka
- (3) Každý, kdo poruší ustanovení odstavců 1 a 2, je povinen odstoupit z jedné z funkcí do 3 měsíců od svého zvolení nebo jmenování, které způsobilo takové porušení; marným uplynutím lhůty zaniká funkce později nabytá a současně vznikne povinnost vrátit odměnu obdrženu za výkon této funkce, aniž je dotčena platnost usnesení, na jejichž přijetí se generální ředitel podílel.

Odvolání GR, právo na odškodnění § 38 ZSE

§ 38

- (1) Generální ředitel může být odvolán správní radou. Delegovaný generální ředitel může být odvolán správní radou na návrh generálního ředitele. Jestliže dojde k odvolání bez vážného důvodu, vznikne generálnímu řediteli nebo delegovanému generálnímu řediteli právo na odškodnění, ledaže byl generální ředitel současně předsedou správní rady.
- (2) Jestliže generální ředitel přestane vykonávat svou funkci nebo ji vykonávat nemůže, delegovaný generální ředitel zůstává ve funkci až do jmenování nového generálního ředitele, nerozhodne-li správní rada jinak.

Obchodní vedení – monistická SE

- 2 možnosti: 1) buď předseda SR, který za ně nese odpovědnost (předseda-generální ředitel) (PDG), 2) nebo jiné fyzické osobě jmenované správní radou, která má titul generální ředitel. (CEO)
- Správní rada volí jednu z těchto možností a informuje akcionáře a třetí osoby zápisem do OR (BZO). Ze zápisu v OR je tak patrné, kdo je oprávněn jednat.

Působnost GR § 39 ZSE

§ 39 ZSE

- (1) *Generální ředitel vykonává obchodní vedení evropské společnosti. Vykonává svou působnost v rámci předmětu podnikání evropské společnosti, s výjimkou působnosti, kterou Nařízení Rady nebo zákon výslovně přiznává valné hromadě a správní radě.*
- (2) *Generální ředitel jedná jménem evropské společnosti navenek ve všech věcech.*
- (3) *Ustanovení stanov a rozhodnutí správní rady omezující působnost generálního ředitele jsou vůči třetím osobám neúčinná.*
- (4) *Správní rada v dohodě s generálním ředitelem určí rozsah působnosti svěřené delegovanému generálnímu řediteli a dobu trvání jeho funkce.*
- (5) *Delegovaný generální ředitel má vůči třetím osobám stejný rozsah jednatelelského oprávnění jako generální ředitel.*

Působnost správní rady

§ 40 ZSE

- (1) *Správní rada určuje orientaci činnosti evropské společnosti a dohlíží na její realizaci. S výjimkou působnosti výslovně svěřené valné hromadě a v rámci předmětu podnikání se může zabývat kteroukoli zásadní otázkou významnou pro dobré fungování evropské společnosti a prostřednictvím svých usnesení řídí záležitosti těchto otázek se týkající.*
- (2) *Správní rada může jednat jménem evropské společnosti navenek ve všech věcech. Ve vztahu k třetím osobám je evropská společnost vázána jednáním správní rady, i když překročí předmět podnikání evropské společnosti, ledaže jde o jednání, které překračuje působnost, kterou správní radě svěřuje nebo dovoluje svěřit zákon. Omezení jednatelelského oprávnění správní rady vyplývající z rozhodnutí orgánů evropské společnosti není možno uplatňovat vůči třetím osobám, i když byla zveřejněna.*
- (3) *Správní rada uskutečňuje kontroly a ověření řízení evropské společnosti, jejího hospodaření a provozu podniku, které považuje za účelné.*
- (4) *Správní rada může svěřit jednomu nebo několika svým členům nebo akcionářům nebo jiným osobám zvláštní oprávnění týkající se jednoho nebo několika určených předmětů působnosti. Může také rozhodnout o vytvoření výborů pověřených studiem otázek, které správní rada nebo její předseda přenechá jejich zkoumání. Přitom správní rada určí složení a působnost výborů, které působí v rámci její odpovědnosti.*

Pravidla pro smlouvy mezi mSE a členy SR

- Zákaz uzavření některých smluv, pod sankcí neplatnosti (absolutní)
- Podmíněné uzavření některých smluv (smlouvy schvalované, smlouvy oznamované)
- § 196a ObZ – opatření proti konfliktu zájmů, se v případě monistické SE na schvalované smlouvy nepoužijí

Zákaz uzavření vybraných smluv § 34 ZSE

- Vztahuje se na smlouvy mezi SE a **členem SR**, a dále na vybrané jednostranné úkony SE. Zákaz se vztahuje rovněž na **generálního ředitele, delegované ředitele, vůči osobám blízkým** a rovněž vůči každému, kdo by působil jako **prostředník** mezi SE a takovou osobou.
- smlouvy o poskytnutí půjčky nebo úvěru ve prospěch těchto členů nebo jakékoli jiné smlouvy, jejichž předmětem by bylo obdobné plnění;
- SE nesmí uzavřít smlouvu, jejímž předmětem by bylo zajištění závazků členů SE (GR, DR ...) vůči třetím osobám ani žádnou formou poskytnout takové zajištění.
- Smlouvy uzavřené v rozporu s tímto ustanovením (§ 34 ZSE) jsou neplatné.

Výjimka: SE banka nebo finanční instituce – 1) běžné operace, 2) v rámci předmětu podnikání SE, 3) uzavřené za obvyklých podmínek -- *kumulativně*

Podmíněné uzavření někt. smluv § 33 ZSE – smlouvy schvalované

- Zvláštní úprava v § 33 ZSE oproti § 196a ObZ (dle § 33/11 ZSE se § 196a ObZ nepoužije)
- **Dohoda / smlouva mezi mSE a Zainteresovanou osobou** (vč. nepřímé zainteresovanosti) = předchozí schválení správní radou
- **Zainteresovaná osoba:** generální ředitel, delegovaný generální ředitel, předseda či člen SR, akcionář s více než 5 % hlasovacích práv, ovládací osoba
- **Dohoda / smlouva mezi mSE a 3OS**, pkd GR, DGR, předs.SR nebo člen SR je majitelem podniku, neomezeně ručící společník, člen fiducioho nebo dozorčího orgánu nebo v obecném smyslu vedoucí podniku takové 3OS
- **Výjimky – smlouvy oznamované:** běžné smlouvy a dohody, uzavřené za obvyklých podmínek. Zainteresovaná osoba je musí BZO oznámit předs SR. Seznam dohod (vč předmětu plnění) musí předs předložit 1xročně členům SR a auditorovi.
- **Ost. Smlouvy (mimo výjimky) – smlouvy schvalované:** Zainteresovaná O musí informovat BZO předem, hlasování se netýká, její hlas se nezapočítává do kvora. Předs SR informuje auditora bezodkladně, má pov je předložit ke schválení nejbližší VH (zaint O nehlasuje, její hlas se nazapočítává)
- **Auditor** zpracovává zvláštní zprávu o **dohodách schvalovaných i oznamovaných**

Prohlášení neplatnosti schvalovaných a oznamovaných sml.soudem – projednané VH

- Vůči 3OS jsou platné a účinné – schválené i neschválené, ledaže ->
 - > Je soud prohlásí za neplatné v případě zaviněného protiprávního jednání při jejich uzavírání
 - > Na návrh SE nebo akcionářů majících akcie, jejichž souhrnná jm hodnota přesahuje 5% ZK (podaný jménem SE)
- Soud přihlédně k právům 3OS nabytým v dobré víře

Odpovědnost za škodu

- Smlouvy oznamované i schvalované
- I když nebyly uzavřeny zaviněným protiprávním jednáním, může soud ->
- -> rozhodnout, že Zainstерованá O, případně i předseda SR a další členové SR jsou povinni společně a nerozdílně nahradit SE škodu, které vznikly na základě dohod neschválených dohod VH a mely škodlivý vliv na společnost
- Jen na návrh SE nebo akcionářů majících akcie jm hodnoty přesahující 5% ZK

Prohlášení neplatnosti smluv uzavřených bez předchozího schválení správní rady

- Soud může prohlásit za neplatné,
- Na návrh SE nebo akcionářů a.j.h.>5%ZK (jednajících jménem SE)
- Jestliže mely škodlivé účinky pro SE
- Právo na prohlášení neplatnosti se prohlíčí ve lhůtě 3 let od uzavření S, pkd bylo uzavření skryto, ve lhůtě 3 let, kdy uzavření vyšlo najevo
- Zainstерованá osoba odpovídá SE za škodu
- Soud neplatnost nemůže prohlásit, pkd byla S dodatečně schválena VH na základě zvl zprávy auditora obsahující odůvodnění „proč nedošlo k předchozímu schválení SR“
- Zainstерованá O nehlasuje, její hlasy se nepočítají do kvora

Ručení, avaly a jiná zajištění poskytovaná SE

- SE, která není bankou nebo finanční institucí,
- Musí schválit SR, za podmínek § 41/2-5 ZSE
- Předseda může získat oprávnění na dobu max 1 rok – do celkové výše, nebo i max částku na jednotlivé zajištění. Pkd by překročil, musí být schválen předem SR
- Na zajištění pohledávek orgánů daňových a celních – předseda může i nad hodnotu
- Pkd by bylo zajištění poskytnuto nad rámec celkové výše na období, nemůže být namítáno vůči 3OS, kt o překročení nevěděly a nemohly vědět

Přemístění sídla SE NSE + (§§ 10-14 ZSE)

- Přemístění sídla se nijak nedotýká právní subjektivity SE (čl. 8 NSE) - kontinuita
- Návrh projektu přemístění sídla (vč. uložení do sbírky listin), zveřejnění – 2 měsíce před VH (čl. 8/2,6 NSE), právo prostudovat projekt nejméně 1 měsíc před v sídle SE
- Rozhodnutí VH (2/3 většina), NZ
- Osvědčení (notář) (čl. 8/8 NSE, § 14 ZSE, V 293/2005 Sb. – seznam dokumentů),
- Návrh zápisu do obchodního rejstříku
- Ochrana menšinových akcionářů
- Ochrana věřitelů

Projekt přemístění sídla

- Projekt (čl. 8/2 NSE) zpracovává řídicí (představenstvo) nebo správní orgán (správní rada) a vysvětlující a odůvodňující zprávu (čl. 8/3 NSE)
- ZSE – uložení do sbírky listin, zveřejnění dle ObZ (OV) § 10 ZSE
- Obsah projektu – čl.8/2 NSE:
- dosavadní firma, sídlo a spisovou značku zápisu SE
- zamýšlené nové sídlo SE;
- zamýšlené stanovy SE, včetně případně nové firmy;
- veškeré důsledky přemístění na účast zaměstnanců;
- zamýšlený harmonogram přemístění;
- veškerá práva na ochranu akcionářů nebo věřitelů.

Ochrana akcionářů a věřitelů čl.8

Čl.8 NSE

- 4. Akcionáři a věřitelé SE jsou oprávněni nejméně jeden měsíc před valnou hromadou, která má rozhodnout o přemístění, prostudovat v sídle SE projekt přemístění a zprávu vypracovanou podle odstavce 3 a na žádost obdržet zdarma kopie těchto dokumentů.
- 5. Členský stát může pro SE zapsané do rejstříku na svém území přijmout ustanovení k zajištění přiměřené ochrany menšinových akcionářů, kteří se vyslovili proti přemístění. – sro. § 12 ZSE (veřejný návrh smlouvy je SE povinna učinit do 1 měsíce ode dne konání VH, která schválila návrh na přemístění sídla)
- 6. Rozhodnutí o přemístění je možno přijmout nejdříve dva měsíce po zveřejnění projektu. Toto rozhodnutí se přijímá podle článku 59.
- 7. Než příslušný úřad vydá osvědčení uvedené v odstavci 8, musí SE prokázat s ohledem na záložky vzniklé před zveřejněním projektu přemístění, že jsou přiměřeně chráněny zájmy věřitelů a jiných oprávněných osob (včetně veřejnoprávních subjektů) vůči SE v souladu s požadavky stanovenými členskými státy, ve kterém má SE sídlo před přemístěním. – sro. § 13 ZSE (ochrana jako věřitelé při fúzi AS, oprávnění věřitelé mohou požadovat zajištění ve lhůtě 3 měsíce od zveřejnění návrhu přemístění sídla)
- Členský stát může rozšířit uplatňování prvního pododstavce na záložky, které vzniknou (nebo mohou vzniknout) před přemístěním.
- První a druhý pododstavec se netýkají uplatňování těch vnitrostátních právních předpisů členských států pro SE, které upravují uskutečnění nebo zajištění platby veřejnoprávním subjektům.

Čl. 8 NSE

- 8. V členském státě, ve kterém má SE sídlo, vystaví soud, notář nebo jiný příslušný úřad osvědčení potvrzující splnění všech úkonů a formalit, které musejí být provedeny před přemístěním. – srov. § 14 NSE (notář)
- 9. Nový zápis do rejstříku nelze provést, nebylo-li předloženo osvědčení uvedené v odstavci 8 a nebylo-li prokázáno, že byly provedeny formality potřebné pro zápis v zemi, kde se má nacházet nové sídlo.
- 10. Přemístění sídla SE a související změny jejich stanov nabývají účinnosti dnem, ke kterému je SE zapsána do rejstříku příslušného pro nové sídlo v souladu s článkem 12.
- 11. Jakmile nabude účinnosti nový zápis SE do rejstříku, oznámí tuto skutečnost rejstřík nového sídla rejstříku starého sídla. Výmaz starého zápisu se provede teprve po obdržení tohoto oznámení.
- 12. Nový zápis do rejstříku a výmaz starého zápisu z něj se zveřejňují v dotyčných členských státech v souladu s článkem 13.
- 13. Zveřejněním nového zápisu SE do rejstříku je zápis nového sídla účinný vůči třetím osobám. Dokud však nebyl zveřejněn výmaz SE z rejstříku jejího předchozího sídla, mohou třetí osoby nadále považovat za sídlo předchozí sídlo SE, neprokáže-li se, že těmto třetím osobám bylo nové sídlo známo.
- 14. V ustanovení předchozího členského státu mohou stanovit, že pro SE zapsané do rejstříku v tomto členském státě nezabývají účinností přemístění sídla, které by vedlo ke ztrátě pověřovacího práva, pokud některá z příslušných orgánů úřadů členského státu vspolně s tímto přemístěním neúčastní ve dvouměsíční lhůtě uvedené v odstavci 8. Tímto ustanovením se nepřiměruje pouze z důvodu výše uvedeného zápisu.
- Podléhá-li SE podle smlouvy Společenství dohledu vnitrostátního finančního dozorcího úřadu, má tento úřad rovněž právo neúčastnit se změnou sídla.
- Novosídlo nesmí být mezinárodně přiznáváno.

Zákaz přemístění sídla, některé procesní otázky – čl. 8 NSE

- 15. Žádná SE nesmí přemístit sídlo, bylo-li vůči ní zahájeno řízení týkající se zrušení, likvidace, platební neschopnosti nebo zastavení plateb nebo jiné podobné řízení.
- 16. SE, která přemístila sídlo do jiného členského státu, je považována, pokud jde o veškeré spory vzniklé před okamžikem přemístění podle odstavce 10, za SE se sídlem v členském státě, ve kterém byla zapsána do rejstříku před přemístěním, i když žaloba byla podána po přemístění sídla.

Přemístění sídla v rámci kraje nebo mezi sousedními kraji – mSE - § 42 ZSE

- Monistická SE, přemístění zapsaného sídla v rámci jednoho kraje nebo mezi sousedními kraji
- O přemístění zapsaného sídla může rozhodnout SR s podmínkou dodatečného schválení nejbližší příští VH

Přeměna AS na SE (čl. 37 NSE)

- Přeměna AS na SE nevede ke vzniku nové PO, právní subjektivita se nemění
- Nelze současně přeměňovat a přemisťovat sídlo do jiného členského státu (37/3 NSE)
- Projekt přeměny a vysvětlující zpráva, zveřejnění – nejméně 1 měsíc předem
- Přezkoumání projektu znalcem nebo znalci, jmenování znalce dle čl.37 NSE, § 22 ZSE-> průměrné použití pravidel ObZ o znalci pro fúzi (§ 59 a § 220c ObZ)
- Schválení projektu přeměny současně se stanovami SE, kvalifikovaná většina, NZ
- 8. Členské státy mohou podmínit přeměnu společnosti, ve které je stanovena účast zaměstnanců, tím, že orgány společnosti schválí přeměnu kvalifikovanou většinou nebo jednohlasně.
- 9. Práva a povinnosti společnosti, která se má přeměnit, týkající se podmínek zaměstnání, vyplývající z vnitrostátních právních předpisů, praxe a jednotlivých pracovních smluv nebo pracovních poměrů, které existují ke dni zápisu do rejstříku, se převádějí na SE jejím zápisem bez dalšího.

Zapojení zaměstnanců – úvod do problematiky

- SE nemůže být založena (čl. 12/2 NSE), dokud není otázka participace vyřešena v souladu se Směrnicí 2001/86/ES, kterou se doplňuje statut evropské společnosti s ohledem na zapojení zaměstnanců (vždy 2 právní řády principal provisions, accessory provisions)
- Jde o vliv na složení orgánů SE (příloha 3 SSE) – u fúze – pkd toto právo příslušelo alespoň 1/4 zaměstnanců všech zúčastněných společností
- Přeměna – účast zaměstnanců zůstává zachována (CZ – volba členů DR), ale transformuje se obsah (viz Dědič J.-Čech P.: Obchodní právo ... str. 175)
- Čl. 47 odkazuje na použití vnitrostátních předpisů – právo jmenovat některé členy orgánu společnosti

Vyjednávací výbor

- Vyjednávací výbor (složený ze zástupců zaměstnanců všech společností, svolat BZO po zveřejnění projektu založení SE). 1 místo na každých započatých 10% zaměstnanců zúčastněných PO. Rozdělení křesel – základní úprava, obsazení křesel – akcesorická úprava.
- Vnitrostátní transpozice S 2001/86/ES = §§ 46-64 ZSE
- Účel – dosažení písemné dohody s řídicími orgány zúčastněných společností (min náležitosti čl. 4 SSE), hlasuje se na výboru násobnými většinami. Rovněž kvalifikovaná 2/3 většina v případě, že by mělo dojít k redukci účasti zaměstnanců oproti současnému stavu (dle národního zák.)
- Proces vyjednávání – 6 měsíců, může být max 1 prodloužen o dalších 6 měsíců (čl.5 SSE). Pak podpůrná pravidla (čl.7 SSE)

Výbor zaměstnanců

- Výbor realizuje právo zaměstnanců SE na informace a projednání
- Funkční období výboru trvá 5 let. Jmenují zástupci zaměstnanců nebo všichni zaměstnanci.
- 1 člen výboru na každých započatých 10% zaměstnanců SE v jednom členském státě
- Právo na informace – pravidelně, nejméně 1x ročně o vývoji činnosti a dalších perspektivách, info o programu jednání každého představenstva, DR nebo SR, na kopie všech listin předložených VH, a dále na info o všech výjimečných okolnostech, kt mohou ve značném rozsahu negativně ovlivnit zájmy zaměstnanců
- Právo na projednání: Pravidelné zprávy o podnikatelské činnosti, mimořádné události (pkd výbor požádal). Pkd by se orgán SE rozhodl realizovat opatření v rozporu se stanoviskem výboru sděleným na společném jednání, musí nejprve vyhovět nové žádosti výboru o další společné projednání za účelem dosažení dohody

Vliv zaměstnanců na složení orgánů SE § 63-64 ZSE

- SSE, ZSE (§§ 63-64)
- Zaměstnanci mají právo vlivu na složení orgánů SE, způsobem a v rozsahu stanovených ve stanovách SE na základě výsledku jednání o zapojení.
- Pkd dohoda o zapojení nebo ZSE stanoví, použije se podpůrně § 64 ZSE

Podpůrná pravidla § 64 ZSE

- Přeměna AS -> SE: Zaměstnanci mají právo vlivu na složení orgánů SE stejným způsobem a ve stejném rozsahu jako v přeměněné AS podle příslušného právního řádu ke dni změny (CZ řád: § 200 ObZ)
- Jiné způsoby vzniku – v takovém rozsahu, kt odpovídá pro ně nejpriznivějšímu rozsahu výkonu vlivu v kterékoliv zúčastněné osobě ke dni vzniku SE. Pkd neměli právo vlivu v žádné ze zúčastněných osob (např. CZ SRO a UK PLC), nemají zaměstnanci toto právo.
- Rozdělení míst (§ 64/3 ZSE), obsazování míst (§ 64/4 ZSE).
- Volba / jmenování zástupců zaměstnanců zaměstnaných v CZ bez ohledu na stát sídla SE -> použití § 200 ObZ

Použitá literatura

- Dědič J. – Čech P.: Obchodní právo po vstupu ČR do EU, RNDr. Ivana Hexnerová – BOVA POLYGON, Praha, 2004, ISBN 80-7273-105-X
